

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Produktets form : Stoffblandinger
Produktnavn : ARDEX AM 100
Produktkode : 00125

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

1.2.1. Relevante, identifiserte bruksområder

Hovedbrukskategori : Byggematerialer
Industriell/profesjonell bruksspes : Kun til profesjonell bruk
Bruk av stoffet/blandingen : Betongmørtler

1.2.2. Bruk som blir frarådd

Ingen ytterligere informasjon foreligger

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

ARDEX SKANDINAVIA AS Filial Norge
Jerikoveien 10 B
N -1067 Oslo
T 22 61 05 00 - F 22 61 05 75
ardex@ardex.no - www.ardex.no

Produsent

Ardex Skandinavia A/S
Marielundvej 4
DK - 2730 Herlev
T +45 44 88 50 50 - F +45 44 88 50 60
ardex@ardex.dk

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon : Giftinformasjonen 22 59 13 00

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Etsende/irriterende for huden, Kategori H315
2
Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon Kategori H318
1

Fullstendig tekst for H-setninger: se avsnitt 16

Negative fysiokjemiske virkninger på menneskers helse og miljøet

Irriterer huden. Gir alvorlig øyeskade.

2.2. Merkingselementer

Merking i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Piktogrammer (CLP) :



GHS05

GHS07

Signalord (CLP) : Fare
Farlige komponenter : Portland cement
Faresetning (CLP) : H315 - Irriterer huden.
H318 - Gir alvorlig øyeskade
Sikkerhetssetninger (CLP) : P102 - Oppbevares utilgjengelig for barn.
P261 - Unngå innånding av støv.
P280 - Benytt øyevern, vernehansker.
P302+P352 - VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann
P305+P351+P338 - VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter.
Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen.
Tilleggssetninger : Innhold/beholder leveres i samsvar med regionale/nasjonale/internasjonale/lokale forskrifter.

ARDEX AM 100

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

2.3. Andre farer

Andre farer som ikke bidrar til klassifiseringen : Product contains chromate reducing agent. Therefore, the cement/binder contains less than 0.0002% of water-soluble Chromium(VI). If the storage conditions are not appropriate (exposure to humidity) or the storage period is exceeded, the effectiveness of the present reducing agent can be diminished prematurely, and the cement/binder can become skin sensitizing (H317 or EUH203, respectively).

PBT: ikke relevant - ingen registrering påkrevet

vPvB: ikke relevant - ingen registrering påkrevet

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.1. Stoffer

Gjelder ikke

3.2. Stoffblandinger

Navn	Produktidentifikator	%	Klassifisering iht. forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
Portland cement	(CAS-nr) 65997-15-1 (EU nr) 266-043-4	>=10 - <= 20	Skin Sens. 1, H317 Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335
kalsiumhydroksid	(CAS-nr) 1305-62-0 (EU nr) 215-137-3 (REACH-nr.) 01-2119475151-45	>=1 - <=3	Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335

Merknader : Seksverdige kromforbindelser < 2 ppm

H-setningenes klartekst, se under seksjon 16

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

FØRSTEHJELP etter innånding : Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet.

FØRSTEHJELP etter hudkontakt : Vask huden med mye vann. Tilsølte klær må fjernes. Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.

FØRSTEHJELP etter øyekontakt : Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Tilkall legen umiddelbart.

FØRSTEHJELP etter svelging : Hvis pasienten er fullstendig bevisst, gis rikelig med vann å drikke. Ikke gi drikke til en bevisstløs person.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger ved hudkontakt : Irritasjon.

Symptomer/virkninger ved øyekontakt : Alvorlige øyeskader.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Behandles symptomatisk.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukningsmidler

Egnede brannslukningsmidler : Ikke brannfarlig.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brannfare : Ingen brannfare.

Eksplisjonsfare : Ingen.

Farlige nedbrytingsprodukter i tilfelle brann : Ingen.

5.3. Råd til brannmannskaper

Forholdsregler ved brann : Spesielle forholdsregler er ikke nødvendig.

Beskyttelse under brannslukking : Ikke grip inn uten et egnet verneutstyr. Uavhengig åndedrettsvern. Heldekkende kroppsværn.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Alminnelige forholdsregler : Absorber spill for å hindre materiell skade.

6.1.1. For personell som ikke er nødpersonell

Verneutstyr : Beskyttelsestiltak for sikker håndtering. Se Avsnitt 7.

Nødsprosedyrer : Unngå kontakt med huden og øynene.

6.1.2. For nødhjelpspersonell

Nødsprosedyrer : Spesielle forholdsregler er ikke nødvendig.

ARDEX AM 100

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Unngå utslipp i kloakk og drikkevann.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Til opprydding : Samle opp spill.

Rengjøringsmetoder : Få opp produktet med mekaniske hjelpemidler. Reduser mest mulig produksjon av støv. Samle opp spill. Ikke bruk trykkluft til rengjøringen.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

For ytterligere informasjon, se avsnitt 13. Se Avsnitt 8.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Ytterligere farer under behandling : Se Avsnitt 8.

Forsiktighetsregler for sikker håndtering : Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen. Unngå kontakt med huden og øynene. Bruk personlig verneutstyr.

Hygieniske forhåndsregler : Wear protective gloves. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaringsbetingelser : Oppbevares bare i originalemballasjen. Oppbevares tørt. Product contains chromate reducing agent. Therefore, the cement/binder contains less than 0.0002% of water-soluble Chromium(VI). If the storage conditions are not appropriate (exposure to humidity) or the storage period is exceeded, the effectiveness of the present reducing agent can be diminished prematurely, and the cement/binder can become skin sensitizing (H317 or EUH203, respectively).

Uforenlige materialer : Aluminium.

Lagringsplass : tørt.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametrer

kalsiumhydroksid (1305-62-0)		
EU	Lokalt navn	Calcium dihydroxide
EU	IOELV TWA (mg/m³)	1 mg/m³ (Respirabel fraksjon)
EU	IOELV STEL (mg/m³)	4 mg/m³ (Respirabel fraksjon)
Norge	Lokalt navn	Kalsiumhydroksid
Norge	Grenseverdier (AN) (mg/m³)	1 mg/m³ Respirabelt støv
Norge	Grenseverdier (Korttidsverdi) (mg/m³)	4 mg/m³
Norge	Merknader (NO)	E (EU har en veiledende grenseverdi for stoffet); S (Korttidsverdi er en verdi for gjennomsnittskonsentrasjonen av et kjemisk stoff i pustesonen til en arbeidstaker som ikke skal overskrides i en fastsatt referanseperiode. Referanseperioden er 15 minutter)

8.2. Eksponeringskontroll

Egnede tekniske kontrollmekanismer:

Sørg for god ventilasjon av arbeidsplassen.

Personlig verneutstyr:

I tilfelle av sprutfare: vernebriller. Avgivelse av støv: støvmaske. Hansker.

Håndvern:

Beskyttelseshansker

Øyebeskyttelse:

Tettsluttende vernebriller

Hud- og kroppsvern:

Bruk egnede verneklær

Åndedrettsvern:

I tilfelle eksponeringsgrensene overskrides:



Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen:

Unngå utslipp til miljøet.

Andre opplysninger:

Vær forsiktig under behandlingsprosessen for å redusere støvutvikling mest mulig. Hindre eller begrense støvdannelse eller -spredning.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Form	: Fast stoff
Utseende	: Pulver.
Farge	: Grå. hvit.
Lukt	: uten lukt.
Lukterskel	: Ingen data tilgjengelige
pH	: <= 11,5
Relativ fordampningshastighet (butylacetat=1)	: Ingen data tilgjengelige
Smeltepunkt	: > 1250 °C
Frysepunkt	: Gjelder ikke
Kokepunkt	: Kan ikke anvendes
Flammepunkt	: Gjelder ikke
Selvantennelsestemperatur	: Gjelder ikke
Nedbrytningstemperatur	: Ingen data tilgjengelige
Antennelighet (fast stoff, gass)	: Ikke brannfarlig.
Damptrykk	: Ingen data tilgjengelige
Relativ damptetthet ved 20 °C	: Ingen data tilgjengelige
Relativ tetthet	: Gjelder ikke
Massetetthet	: 2,75 - 3,2 g/cm³
Løselighet	: Vann: 0,1 - 1,5 g/l @ 20°C
Log Pow	: Ingen data tilgjengelige
Viskositet, kinematisk	: Gjelder ikke
Viskositet, dynamisk	: Kan ikke anvendes
Eksplorative egenskaper	: Ingen.
Brannfarlige egenskaper	: Ingen.
Eksplasjonsgrenser	: Gjelder ikke

9.2. Andre opplysninger

VOC-innhold	: < 3 %
Tilsynelatende tetthet	: 900 - 1300 kg/m³

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer med vann.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil under normale forhold.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Ingen farlig kjent reaksjon i normale bruksforhold.

10.4. Forhold som skal unngås

Ingen i anbefalte oppbevarings- og håndteringsforhold (se avsnitt 7).

10.5. Uforenlige materialer

Syrer. Amoniakk salt. Aluminium.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen farlige kjente nedbrytingsprodukter.

ARDEX AM 100

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet : Ikke klassifisert

kalsiumhydroksid (1305-62-0)	
LD 50 oral rotte	> 2000 mg/kg kroppsvekt (OECD 425, Rotte, Kvinnelig, Erfaringsverdi, Oral)
LD50 hud kanin	> 2500 mg/kg kroppsvekt (OECD 402, 24 t, Kanin, Hann / hunn, Erfaringsverdi, Dermal/Hud-)

Hudetsing/hudirritasjon : Irriterer huden.
pH: <= 11,5

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon : Gir alvorlig øyeskade.
pH: <= 11,5

Sensibilisering ved innånding eller hudkontakt : Ikke klassifisert

Arvestoffskadelig virkning på kjønnseller : Ikke klassifisert

Kreftframkallende egenskap : Ikke klassifisert

Giftighet for reproduksjon : Ikke klassifisert

STOT – enkelteksponering : Ikke klassifisert

STOT – gjentatt eksponering : Ikke klassifisert

Aspirasjonsfare : Ikke klassifisert

Mulige skadevirkninger på mennesker og mulige symptomer : Irritasjon: sterkt irriterende for øynene.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Økologi - generell : Produktet betraktes ikke som giftig for vannlevende organismer og forårsaker ikke skadelige langtidsvirkninger i miljøet.

Portland cement (65997-15-1)	
LC50 fisk 1	> 1000 mg/l (96 t, Pisces)
kalsiumhydroksid (1305-62-0)	
LC50 fisk 1	50,6 mg/l (OECD 203, 96 t, Oncorhynchus mykiss, Statisk system, Ferskvann, Erfaringsverdi, GLP)
EC50 Daphnia 1	49,1 mg/l (OECD 202, 48 t, Daphnia magna, Statisk system, Ferskvann, Erfaringsverdi, GLP)
EC50 72h alger 1	184,57 mg/l (OECD 201, Pseudokirchneriella subcapitata, Statisk system, Ferskvann, Erfaringsverdi, GLP)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

ARDEX AM 100	
Persistens og nedbrytbarhet	Gjelder ikke. Pulverformige uorganiske stoffer.
BOD (% av ThOD)	Kan ikke anvendes
Portland cement (65997-15-1)	
Persistens og nedbrytbarhet	Biologisk nedbrytbarhet: kan ikke anvendes.
Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Kan ikke anvendes
ThOD	Kan ikke anvendes
BOD (% av ThOD)	Kan ikke anvendes
kalsiumhydroksid (1305-62-0)	
Persistens og nedbrytbarhet	Biologisk nedbrytbarhet: kan ikke anvendes.
Kjemisk oksygenforbruk (COD)	Kan ikke anvendes
ThOD	Kan ikke anvendes
BOD (% av ThOD)	Kan ikke anvendes

12.3. Bioakkumuleringsevne

ARDEX AM 100	
Bioakkumuleringsevne	ingen bioakkumulering.
Portland cement (65997-15-1)	
Bioakkumuleringsevne	Bioakkumulering: kan ikke anvendes.
kalsiumhydroksid (1305-62-0)	
Bioakkumuleringsevne	Ikke bioakkumulerbar.

12.4. Mobilitet i jord

ARDEX AM 100	
Økologi - jord/mark	Ingen.

ARDEX AM 100

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Portland cement (65997-15-1)	
Økologi - jord/mark	Ingen (test)data tilgjengelig for mobilitet av stoffet.

kalsiumhydroksid (1305-62-0)	
Økologi - jord/mark	Adsorberes i jord.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

ARDEX AM 100	
PBT: ikke relevant - ingen registrering påkrevet	
vPvB: ikke relevant - ingen registrering påkrevet	
Bestanddel	
(65997-15-1)	Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII
kalsiumhydroksid (1305-62-0)	Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke PBT-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII Dette stoffet/blandingen oppfyller ikke vPvB-kriteriene i REACH-forordningen, vedlegg XIII

12.6. Andre skadevirkninger

Ingen ytterligere informasjon foreligger

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Regional lovgivning (avfall)	: Elimineres i henhold til myndighetenes forskrifter.
Avfallsbehandlingsmetoder	: Innholdet/holderen avhendes i henhold til den godkjente avfallsinnsamlerens sorteringsinstrukser.
Anbefalinger for kassering av produkt/emballasje	: Avhendes i henhold til gjeldende lokale/nasjonale sikkerhetsregler. Unngå utslipp til miljøet.
Økologi - avfallsstoffer	: Unngå utslipp til miljøet.
Europeisk avfallsliste (EAL) kode	: 17 01 01 - betong 10 13 14 - betongavfall og betongslam

AVSNITT 14: Transportopplysninger

I samsvar med ADR / IATA / IMDG

ADR	IMDG	IATA
14.1. FN-nummer		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.2. FN-forsendelsesnavn		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.3. Transportfareklasse(r)		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.4. Emballasjegruppe		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
14.5. Miljøfarer		
Gjelder ikke	Gjelder ikke	Gjelder ikke
Det foreligger ingen tilleggsinformasjoner		

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

- Vejtransport

Gjelder ikke

- Sjøfart

Gjelder ikke

- Luftfart

Gjelder ikke

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL og IBC-regelverket

Gjelder ikke

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

15.1.1. eu-forskrifter

Inneholder ingen stoffer underlagt Vedlegg XVII sine begrensninger

Inneholder ikke stoff på REACH sin kandidatliste

ARDEX AM 100

Sikkerhetsdatablad

ifølge Forordning (EU) 2015/830

Inneholder ikke noe stoff som er oppført i REACH sitt Vedlegg XIV

- VOC-innhold : < 3 %
- Øvrige bestemmelser, begrensninger og forskrifter :
1. Sement og sementholdige stoffblandinger kan ikke benyttes eller bringes i omsetning dersom de i hydratisert form inneholder mer enn 2 mg/kg (0,0002 %) løselig seksverdig krom av sementens samlede tørrvekt.
 2. Dersom det benyttes reduksjonsmidler, skal leverandørene før omsetning påse at emballasjen til sement eller sementholdige stoffblandinger, uten at anvendelsen av andre fellekskapsbestemmelser om klassifisering, pakking og merking av stoffer og stoffblandinger berøres, er merket på en måte som er lett leselig og ikke kan slettes, med opplysninger om emballeringsdato, lagringsforhold og hvilken lagringstid som er egnet for å bevare reduksjonsmiddelets virkning samt holde mengden av løselig seksverdig krom under grenseverdien angitt i nr. 1.
 3. Som unntak får nr. 1 og 2 ikke anvendelse på omsetning for og bruk i kontrollerte lukkede og helautomatiserte prosesser der sement og sementholdige stoffblandinger behandles utelukkende av maskiner og der det ikke foreligger noen mulighet for hudkontakt.
 4. Standarden som er vedtatt av Den europeiske standardiseringsorganisasjon (CEN) for prøving av innholdet av vannløselig krom (VI) i sement og stoffblandinger som inneholder sement, skal benyttes som prøvingsmetode for å påvise samsvar med nr. 1.
(De siste numrene i post 46 er ikke oversatt til norsk enda)
 5. Lærvarer som kommer i kontakt med huden, skal ikke bringes i omsetning dersom de inneholder seksverdig krom i konsentrasjoner på 3 mg/kg eller høyere (0,0003 % vektprosent) i den samlede tørrvekten av læret.
 6. Varer som inneholder lærdeler og som kommer i kontakt med huden, skal ikke bringes i omsetning dersom noen av lærdelene inneholder seksverdig krom i konsentrasjoner på 3 mg/kg eller høyere (0,0003 % vektprosent) i den samlede tørrvekten av lærdelen.
 7. Nr. 5 og 6 får ikke anvendelse på omsetning av brukte varer som var i sluttbruk i Unionen før 1. mai 2015.

15.1.2. Nasjonale forskrifter

Ingen ytterligere informasjon foreligger

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Det er ikke foretatt noen kjemikaliesikkerhetsvurdering

AVSNITT 16: Andre opplysninger

H- og EUH-setningenes fulle ordlyd:

Eye Dam. 1	Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon Kategori 1
Skin Irrit. 2	Etsende/irriterende for huden, Kategori 2
Skin Sens. 1	Kontaktallergi, Kategori 1
STOT SE 3	Spesifikk målorgantoksisitet– enkelteksponering, Kategori 3
H315	Irriterer huden.
H317	Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318	Gir alvorlig øyeskade
H335	Kan forårsake irritasjon av luftveiene.

ARDEX SDS EU

Denne informasjonen er basert på aktuelle kunnskaper og er beregnet på å beskrive produktet kun for helse-, sikkerhets- og miljøbehov. Den må derfor ikke anses som noen spesiell garanti for spesielle egenskaper ved produktet.